ANALIZA EKONOMICZNEJ KONDYCJI NA PRZYKŁADZIE POLSKICH INSTYTUCJI

K. Bartkowiak, K. Lis, K. Krzemieniec, A. Jańska Wroclaw University of Economics

Praca zawiera wstęp opisujący cel pracy jakim jest analiza finansowa na przykładzie polskich instytucji. Wstęp zawiera również opis branży zerówno tej do której należy jedna jak i druga wybrana przez nas firma. Krótkie opisy branż prowadzają czytelnika w tematykę opisywanego zagadnienia i pozwalają poprawnie ocenić zamieszczone w dalszej części analizy i poważane wskaźniki.

SŁOWA KLUCZOWE: branża mleczarska, produkcja, wskaźnik, kondycja finansowa

ANALYSIS OF ECONOMIC CONDITIONS BASED ON THE POLISH INSTITUTIONS

The paper contains an introduction that describes the purpose of the study which is the financial analysis on the example of Polish institutions. Admission also includes a description of the industry also that belongs to one and the other chosen by our company. Short descriptions industries carry out an reader to the subject described the issues and allow properly assess posted later in the analysis and respected figures.

KEY WORDS: dairy industry, production, pointer, financial condition

1. WSTĘP

Celem pracy jest charakterystyka kondycji finansowej polskich instytucji. Wybrane zostały instytucje należące do branży produkcyjnej artykułów spożywczych. Konkretnie zanalizowane zostaną przedsiębiorstwa produkujące produkty mleczarskie, produkty spożywcze (herbata, przyprawy, bakalie).

W Polsce spółdzielnie mleczarskie należą do największych firm producenckich. W Europie Polska zajmuje jedno z czołowych miejsc pod względem ilości skupu mleka dlatego uważamy tą branże za istotną. Rynek mleczarski jest rynkiem specyficznym, regulowanym przez system kwotowania skupu mleka, który obowiązuje we wszystkich krajach na terenie Unii Europejskiej. Każde państwo członkowskie ma nałożone kwoty roczne skupu, w ramach, których krajowe zakłady przetwórcze skupują od wytwórców mleko. Jeśli kraj przekroczy te kwoty, Komisja Europejska zobowiązana jest do nałożenia kary za każdy dodatkowy skupiony litra mleka. Spożycie herbaty w Polsce jest jednym z wyższych na tle Unii Europejskiej w związku z czym możliwości rozwojowe polskich przedsiębiorstw są ograniczone. Uważamy, że analiza wybranego przedsiębiorstwa jest istotna, dlatego, że produkcja herbaty w Polsce jest specyficzna – liście herbaty są sprowadzane z innych krajów, w których herbata występuje naturalnie. Sprowadzane liście poddawane są przetworzeniu i konfekcji a następnie najczęściej eksportowane są za granicę. Przetwarzanie liści herbaty na terenie kraju generuje sporą wartość dodaną w obrotach herbatą.

Produkty wytwarzane przez wybrane instytucje są produktami rotacyjnymi przez co na rynku istnieje ciągły obrót tymi produktami, istnieje ciągłe zapotrzebowania na nie. Przedsiębiorstwa tych branży charakteryzują się stosunkowo krótkim okresem trwałości produktów przez co zalecane jest bardzo płynne zarządzanie wyrobami gotowymi. Straty jakie ponosi branża z powodu źle oszacowanego czasu trwania procesu dystrybucji nie są procesem odwracalnym ponieważ, produkty nie są możliwe do ponownego odzyskania.

2. Charakterystyka przedsiębiorstw

Omawiana spółdzielnia mleczarska istnieje na rynku od ponad 100 lat na terenie Wielkopolski. Obecnie skupuje mleko z 7 gmin, od członków spółdzielni. Jest producentem:

- świeżego mleka,
- śmietanki,
- śmietany,
- masła,
- twarogów,
- napojów mlecznych,
- twarożków termizowanych,
- serów żółtych (puławski, łowicki, salami, gouda),
- sera smażonego,
- śmietany,
- jogurtów naturalnych,
- zsiadłego mleka,

Są to wyroby o tradycyjnym smaku, bez środków konserwujących. Tradycja produkcji serów w tej Spółdzielni sięga początku 50 lat XX wieku, łączy zdobyte doświadczenie, tradycję, nowe technologie oraz dobrej jakości mleko otrzymując produkt najwyższej jakości i zróżnicowany asortyment wyrobów wytwarzamy w nowoczesnych halach produkcyjnych. Wyroby produkowane są w zakładach kategorii A, co potwierdzone zostało handlowymi dokumentami identyfikacyjnymi do każdej partii produktu. Linie produkcyjne są utrzymane na poziomie standardów europejskich. Wprowadzony system HACCP, jest udokumentowanym systemem bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i potwierdza wysoką jakość wyrobów. Wyroby magazynuje się w higienicznych warunkach higienicznych i

odpowiednio dobranych temperaturach. Firma ciągle poszerza swoją ofertę i pozyskuje nowych odbiorców.

Kolejna firma istnieje od ponad 10 lat jako spółka cywilna. Produkuje artykuły spożywcze głównie herbaty, przyprawy i bakalie. Firma zatrudnia przedstawicieli handlowych, posiada zarejestrowany w urzędzie patentowym znak firmowy i zastrzeżone kilka ważniejszych produktów. Firma posiada status Zakładu Pracy Chronionej. W 2004 roku nastąpiła modernizacja i rozbudowa zakładu, wdrożono system jakości HACCP, dostosowując go do wymagań służb sanitarnych i Unii Europejskiej. Firma korzystała z pomocy funduszy Unii Europejskiej. Obecnie zakład zatrudnia 80 osób. W spółce pracuje 25 przedstawicieli handlowych rozprowadzających produkty na terenie całego kraju. Ponadto firma eksportuje swoje wyroby do krajów Unii Europejskiej, Australii, Kanady i USA. Sukcesy firmy są wynikiem utrzymania wysokiej jakości produktów, ciągłego rozszerzania i ulepszania asortymentu, wysokiej dbałości pracowników o produkcję i konsumenta.

3. Wskaźniki ogólne:

Logarytm naturalny wieku (ang. Natural Logarithm of Age)

Obliczany na podstawie liczby lat prowadzenia działalności przez wybrane firmy. Wzrasta on proporcjonalnie do długości funkcjonowania podmiotu gospodarczego. Im wyższy wskaźnik tym większe zapotrzebowanie na środki finansowe z racji najdłuższego funkcjonowania na rynku. Wraz z upływem czasu wszystkie podmioty będą zgłaszać większe zapotrzebowanie na dodatkowe środki pieniężne.

3.2 Logarytm naturalny rozmiaru (ang. Natural Logarithm of Size)

Pozwala ocenić stabilność oraz elastyczność przedsiębiorstwa. Wzrost wskaźnika świadczy pozytywnie. Brak zmienności wskaźnika w czasie bądź jego stałość świadczy o niestabilnej sytuacji na rynku i braku rozwoju.

3.3Wskaźnik niestabilności aktywów (ang. Asset I nstablillity I ndex)

Szacowany na podstawie danych historycznych aktywów. Niski poziom rozproszenia aktywów świadczy o stabilności podmiotu i braku trudności w podejmowaniu decyzji finansowych.

Wskaźnik ogólny (ang. General Subscore)

Grupa trzech podanych wcześniej wskaźników pozwala oszacować elastyczność finansową. Do wyliczenia wskaźnika ogólnego musimy zastosować odpowiednie współczynniki:

1,25 dla logarytmu naturalnego wieku

0,33 dla logarytmu naturalnego rozmiaru

0,00001 dla wskaźnika niestabilności aktywów

4. Wskaźniki natychmiastowe:

Współczynnik dostatecznej rezerwy gotówkowej (ang. Cash Reserve Sufficiency Ratio)

Obrazuje zdolność pokrycia kosztów organizacji gotówką. Wyższy wskaźnik świadczy o podwyższonym stanie gotówki w stosunku do wydatków firmy i nie ma problemów z płynnością gotówkową. Zbyt wysoki – o nadpłynności w przedsiębiorstwie, co nie jest pozytywne, ponieważ środki pieniężne powinny być efektywnie wykorzystywane.

Zmodyfikowany współczynnik gotówkowy (ang. Modifited Cash Ratio)

Wyliczany z udziałów środków pieniężnych netto w sumie aktywów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja badanej jednostki pod względem wypłacalności.

Docelowa płynność Lambda (ang. Target Liquidity Lambda)

Interpretowany jako zdolność regulowania krótkoterminowych zobowiązań, ale w szerszej perspektywie interpretowany w kontekście wypłacalności przedsiębiorstwa. Pożądane są jak większe wartości.

Skorygowany wskaźnik płynności (ang. Current Liquidity Index)

Współczynnik pozwala ocenić płynność, wypłacalność w stosunku do otrzymywanych stałych płatności. Jest definiowany jako stosunek gotówki i innych inwestycji krótkoterminowych do wartości zobowiązań. Pożądane wielkości mieszczą się w przedziale <1,2 ; 2,0>.

<u>Wskaźnik natychmiastowy</u>

Wskazana wyżej grupa wskaźników natychmiastowych pozwala ocenić płynności i wypłacalność badanych firm, mają także znaczenie na całość oceny kondycji finansowej gdyż przypisano im najwyższą wagę. Aby wyliczyć wspomnianą właściwość niezbędne jest zastosowanie poniższych współczynników:

1,25 dla współczynnika dostatecznej rezerwy gotówkowej

12,5 dla zmodyfikowanego współczynnika gotówkowego

0,85 dla docelowej płynności Lambda

0,5 dla skorygowanego wskaźnika płynności

Wskaźniki krótkoterminowe:

wskaźnik przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej (ang. Operating Cash Flow Ratio)

Pozwala ocenić zdolność przedsiębiorstwa do pokrycia zobowiązań krótkoterminowych z przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej.

Wskaźnik aktywów (ang. Asset Ratio)

Obrazuje stosunek aktywów obrotowych do sumy aktywów ogółem. Można go rozpatrywać w kontekście wypłacalności, gdyż aktywa obrotowe brane są pod to składniki majątku, które mogą został upłynnione.

Administracyjny współczynnik wydatków (ang. Administrative Expense Ratio)

Wyznacza zdolność organizacji do zmiejszenia udziałów wydatków administracyjnych w wydatkach ogółem. Redukcja tych wydatków jest jednoznaczna ze zwiększeniem zdolności finansowej jednostki.

<u>Wskaźnik krótkoterminowy</u>

Grupa wskazanych wcześniej wskaźników krótkoterminowych dokonuje pomiaru płynności i wypłacalności firm. Wartości wskaźnika mogą mieć wpływ na podejmowanie decyzji w dłuższych horyzoncie czasowym niż w przypadku wskaźnika natychmiastowego. W celu obliczenia wskaźnika krótkoterminowego należy zastosować poniższą współczynniki:

0,75 dla wskaźnika przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej

6,6 dla wskaźnika aktywów

8,33 dla wskaźnika wydatków administracyjnych

Wskaźnik średnioterminowy:

Zmiana aktywów netto (ang. Net Surplus)

Obrazuje zmiany aktywów netto w czasie. Wskaźnik powinny cechować stałe i dodatnie przyrosty.

Wskaźnik wniesionego wkładu (ang. Contribution Ratio)

Im niższe wartości wskaźnika, tym korzystniej.

Współczynnik samofinansowania (ang. Self-Financing Ratio)

Obrazuje zdolność firmy do samofinansowania rozwoju np. inwestycji w aktywa trwałe. Im wyższa wartość, tym lepiej dla analizowanego podmiotu. Wskaźnik poniżej wartości 1 oznacza brak zapasu finansowego.

Wskaźnik zadłużenia finansowego (ang. Financial Debt Ratio)

Im niższa wartość wskaźnika tym lepiej świadczy o poziomie zadłużenia.

Wskaźnik kosztów pozyskania funduszy (ang. Fundraising Cost Ratio)

Wskaźnik obrazuje stosunek kosztów pozyskania i całkowitego przychodu. Powinien dążyć do zera, a wartości ujemnie świadczą o stracie zamiast dochodzie.

Wskaźnik średnioterminowy

Mówi o kondycji finansowej dotyczącej średniookresowych nakładów inwestycyjnych. Niezbędne jest zastosowanie poniższych współczynników:

0,00001 dla zmiany aktywów

-2 dla wskaźnika wniesionego wkładu

2 dla wskaźnika samofinansowania

-2 dla wskaźnika zadłużenia finansowego

-2 dla wskaźników kosztów pozyskania funduszy

5. Wskaźnik kondycji finansowej

Indeks kondycji finansowej jest koncepcją, która po stosownej analizie w prosty sposób weryfikuje sytuację finansową w kontekście rentowności, płynności i wypłacalności .

	firma X	firma Y
1.1	2,06	1,36
1.2	7,69	7,80
1.3 2010	13 900 000	23 400 000
1.3 2011	13 114 000	24 500 000
1.3 2012	12 700 000	25 000 000
1.3 2013	13 900 000	27 800 000
WSKAŹNIK OGÓLNY	6,51	7,05
2.1	0,85	0,75
2.2	0,04	0,1
2.3	3,2	0,56
2.4	0,47	0,77
WSKAŹNIK NATYCHMIASTOWY	4,51	3,05
3.1	8,32	16,4
3.2	0,14	0,36
3.3	0,2	0,07
WSKAŹNIK KRÓTKOTERMINOWY	8,83	15,26
4.1	4 965 000	2 625 000
4.2	0,87	2,56
4.3	2,78	0,22
4.4	1,6	0,13
4.5	1,7	0,43
WSKAŹNIK ŚREDNIOTERMINOWY	195,82	151,70
WSKAŹNIK KONDYCJI FINANSOWEJ	44,27	36,84

6. BIBLIOGRAFIA:

Bibliografia

1.Zietlow, John, „A Financial Health Index for Achieving Financial Sustainability"; September 2012; http://ssrn.com/abstract=2049022 ; ostatni dostęp: 28.04.2015

2.Materiały dydaktyczne prof. hab. Michalski Grzegorz

3.https://anfimichalski.wordpress.com/

4. Encyklopedia zarządzania online http://mfiles.pl/pl/

5. G. Gołębiowski, A. Tłaczała, „Analiza finansowa w teorii i praktyce" Difin, Warszawa 2009,

ISBN 978-83-7641-134-7, s. 175

6. Gertruda Krystyna Świderska, ABC rachunkowości dla menedżera. , POLTEXT, Warszawa 1996, ISBN: 83-85366-85-7 str. 128

7. Leszek Żabiński (red.), Marketing : koncepcje, badania, zarządzanie. , Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamieckiego, Katowice 2002, ISBN: 83-208-1418-9; 83-208-1419-7

8. Dębski D. "Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw' wyd. WSiP

9. Małgorzata Zaleska, Ocena kondycji finansowejprzedsiębiorstwa przez analityka bankowego, Wydawnictwo SGH, Warszawa, (2012),ISBN: 9788373787155

10. Grzegorz Gołębiowski, Agnieszka Tłaczała, Analiza finansowa w teorii i praktyce, Difin, Warszawa (2009), ISBN 978-83-7641-134-7

11.Rola księgowości i sprawozdań finansowych w zarzdzaniu finansami firmy, http://www.pwsz.nysa.pl/~ifin/dopobrania/spra_fin.pdf ostatni dostęp: 30.04.2015

12.Noworudzki G. Zestawienie i interpretacja wskaźników finansowych; http://4business4you.com/finanse/analiza_finansowa/zestawienie-i-interpretacja-wskaznikow-finansowych/ ; ostatni dostęp: 30.04.2015

13. Michalski G. Wprowadzenie do zarzadzania finansami przedsiębiorstw. Rok 2010

14.Czekaj J., Dlesler Z. Zarzadzanie finansami przedsiębiorstw. Podstawy teorii. Wydawnictwo naukowe PWN, 2010

15.T. Dudycz, Analiza finansowa, wydawnictwo AE we Wrocławiu, 2000.

16.T. Dudycz, Analiza finansowa jako narzędzie zarządzania finansami przedsiębiorstwa, Wrocław, Wydawnictwo Indygo Zahir Media 2011.

17. Świderska G. K. Jak czytać sprawozdanie finansowe. Warszawa 2011, Difin